

2006-01-02

LERUMS KOMMUN

Renhållningsordning 2005 -2010 för Lerums kommun

Innehållande:

”Föreskrifter för avfallshantering i Lerums kommun”

(sid 2-17)

”Avfallsplan”

(sid 18-41)

Antagen av KF 2006-06-20 § 60/06

2006-01-02

RENHÅLLNINGORDNING 2005-2010

FÖRESKRIFTER FÖR AVFALLSHANTERING I LERUMS KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Avsnitt	Sida
Inledande bestämmelser	3
Ansvar för avfallshanteringen	3
Informationsskyldighet	3
Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall	3
Hushållsavfall	3
Sortering av hushållsavfall	4
Grovavfall och kasserade kylskåp och frysar	4
Hushållens farliga avfall och avfall från elektriska och elektroniska produkter	4
Skyldighet att lämna avfall	4
Förutsättningar för eget omhändertagande	4
Hämtningsområde	4
Hämtningsintervall	5
Hämtningsställe	5
Emballering av avfall	5
Avfallsbehållare	6
Soputrymmen, behållarplats, hämtningsvägar m.m.	6
Fyllnadsgrad och vikt	7
Gemensamma avfallsbehållare	7
Latrin	7
Slam	7
Fettavskiljare	8
Uppehåll i hämtning	8
Hushållsavfall	8
Slam	8
Latrin	8
Annat avfall än hushållsavfall och därmed jämförligt	8
Uppgiftsskyldighet	8
Hantering av byggavfall	9
Kasserade kylskåp och frysar	9
Dispens från föreskrifterna och anmälan om eget omhändertagande	9
Anmälan och ansökan om dispens	9
Latrinkompostering	9
Längre hämtningsintervall	10
Total befrielse från sophämtning	10

2006-01-02

Inledande bestämmelser

1 § För kommunens avfallshantering gäller dels bestämmelserna i miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2001:1063), dels föreskrifter om avfallshantering i andra förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken samt andra författningar.

Vid sidan av dessa författningar som anges i första stycket gäller dessa föreskrifter om avfallshantering för Lerums kommun.

Med fastighetsägare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarbegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastigheten.

Om nyttjanderättsinnehavaren inte fullgör sina skyldigheter återgår ansvaret till fastighetsägaren som ytterst är ansvarig för att reglerna i renhållningsordningen efterlevs på fastigheten.

Ansvar för avfallshanteringen

2 § Tekniska nämnden (nedan kallad den renhållningsansvariga nämnden) har verksamhetsansvaret för avfallshanteringen i kommunen. Avfallshanteringen i kommunen utförs av den eller de som kommunen bestämmer, nedan kallad renhållaren.

3 § Kommunfullmäktige har med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken i beslut den xxxxxxxx om renhållningstaxa meddelat föreskrifter om att avgift skall betalas för

de tjänster som kommunen utför såsom insamling, transport, bortskaffande av avfall

de tjänster som kommunen tillhandahåller såsom återvinning, information, planering och administration för renhållningen.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utföres av miljö och hälsoskyddsnämnden.

Informationsskyldighet

5 § Fastighetsinnehavaren är skyldig att i erforderlig omfattning informera den som bor i eller är verksam i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

Hushållsavfall – avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. Med avfall från annan verksamhet som är jämförligt med hushållsavfall menas sådant avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor oavsett ändamål eller verksamhet uppehåller sig inom en lokal eller anläggning. Som exempel kan nämnas avfall från personalmatsalar, restauranger och toaletter. Exempel på verksamheter där hushållsavfall uppkommer är äldreboenden, daghem, skolor, restauranger, industrier, affärsrörelser, hotell, fritidsanläggningar och annan likartad verksamhet.

2006-01-02

Sortering av hushållsavfall

6 § Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättsinnehavare skall sortera ut de avfallsslag som anges i 7 och 8 §§ samt sådana avfallsslag som anges i bilaga 3 till dessa föreskrifter. Utsorterade avfallsslag enligt nedan hämtas mot särskild avgift i särskild ordning vid fastigheten eller lämnas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren på plats som anvisas i bilagan. Det utsorterade avfallet skall transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

Grovavfall och kasserade kylskåp och frysar

7 § Grovavfall från hushåll skall, vid hämtning i särskild ordning, i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage. Grovavfallet skall vara sorterat i brännbart, trädgårdsavfall metallskrot samt obrännbart avfall. Vikten skall normalt vara högst 25 kg. Grovavfallet skall förses med märkning som klargör att det är fråga om grovavfall. Grovavfall hanteras enligt bilaga 3.

Angående kasserade kylskåp och frysar, se paragraf 29.

Hushållens farliga avfall och avfall från elektriska och elektroniska produkter

8 § Varje fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare skall sortera ut hushållens farliga avfall och elavfall och hålla detta avskilt från annat avfall. (Med elavfall menas elavfall som definieras i NFS 2005:10)

Det farliga avfallet skall vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Hushållens farliga avfall och elavfall hanteras enligt bilaga 3.

Varje fastighetsinnehavare skall, i de fall man har nyttjanderättshavare, ha miljömässigt godtagbar anordning för förvaring av utsorterat farligt avfall och elavfall. Fastighetsinnehavaren skall i dessa fall också tillse att farligt avfall och elavfall transporteras till anläggning med tillstånd att ta emot denna typ av avfall från verksamheten.

Skyldighet att lämna avfall

9 § Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall skall lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter.

Förutsättningar för eget omhändertagande

10 § Kompostering av trädgårdsavfall får ske på fastigheten under förutsättning att det inte leder till risk för olägenhet för människors hälsa.

11 § Kompostering av förmultningsbart köksavfall på fastigheten får ske om det görs på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Om längre hämtningsintervall skall kunna medges enligt 32 § och 33 §, skall kompostbehållaren vara värmeisolerad och skadedjurssäker så att kompostering kan ske året runt.

Hämtningsområde

12 § Kommunen är indelad i de hämtningsområden som framgår av bifogad översiktskarta i bilaga 1 och 2.

2006-01-02

Hämtningsintervall

13 § Hushållsavfall från småhus hämtas med fjortondagarsintervall, på de dagar som meddelas särskilt. Abonnemang om hämtning varje vecka kan beställas av hushåll inom hämtningsområde A, se bifogad översiktskarta i bilaga 1 och 2.

Från fritidshus sker hämtningen med motsvarande intervall dock endast under tiden 1 maj – 30 september.

Från hämtningsområde C, se bilaga 1 och 2, sker ingen hämtning utöver undantagen i angivna bilagor.

Från flerbostadshus, radhus och kedjehus samt vård-, livsmedels-, barnomsorgs-, skol-, och liknande lokaler hämtas hushållsavfallet varje vecka. Glesare hämtning kan fås genom meddelande till renhållaren.

Om olägenheter uppstår kan miljö- och hälsoskyddsnämnden i enskilda fall föreskriva om tätare hämtningsintervall eller annan behållarstorlek.

Avfallet från småhus behöver inte avlämnas vid varje hämtningstillfälle. Det skall dock lämnas för hämtning så ofta att olägenheter inte uppstår för omgivningen. När hämtning önskas skall fastighetsinnehavaren på hämtningsdagen placera kärlet på hämtningsplatsen.

För att hämtning med säkerhet skall kunna utföras skall kärlet ställas ut på hämtningsplatsen, se bilaga 4.

Hämtningsställe mm

14 § För småhus är hämtningsplatsen vid tomtgräns så nära angöringsyta för sophämtningsfordon som möjligt, om inte särskilda skäl föranleder annat.

Från övriga abonnenter hämtas avfallet från den plats som överenskommits mellan fastighetsinnehavaren och kommunen.

Från bostadsrätts-, samfällighetsföreningar och liknande får hämtning ske från en eller flera gemensamma byggnader. Föreningen skall i sådant fall meddela kommunen att man önskar att hämtning sker på detta sätt.

Även i de fall då enskilda fastighetsinnehavare skriftligen bekräftar till kommunen att de påtagit sig gemensamt solidariskt ansvar för avfallets hantering och för betalning av renhållningsavgiften, kan hämtning ske från en eller flera gemensamma hämtningsplatser. En förutsättning är att det kan ske på ett från miljö- och hälsoskyddssynpunkt godtagbart sätt.

Emballering av avfall

15 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall skall vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer. Avfall som innehåller dåligt emballerade föremål som är skärande eller stickande hanteras enligt renhållarens anvisningar.

2006-01-02

Avfallsbehållare

16 § Hushållsavfall som skall forslas bort av kommunen, skall placeras i avfallsbehållare av typ och storlek som föreskrivs av kommunen.

Avfallsbehållare (kärl) ägs och underhålls av kommunen.

Fastighetsinnehavare skall rengöra ovanstående avfallsbehållare (för sopor), även de som ägs av kommunen, så att olägenhet inte uppkommer. Fastighetsinnehavaren skall svara för tillsyn av sopbehållare och sopusrymmen.

Om olägenhet uppstår kan kommunen efter beslut av miljö- och hälsoskyddsnämnden låta rengöra behållare och sopusrymme på fastighetsinnehavarens bekostnad.

Containers ägs, rengörs och underhålls av renhållaren. Om kommunen finner det lämpligt får dock fastighetsinnehavaren själv tillhandahålla dessa, som denne då själv underhåller och rengör.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för de kärl som tillhandahålls av kommunen och skall hantera dessa varsamt och på ett sådant sätt att onödigt slitage inte förekommer. Vid vårdslös hantering eller vid förlust har kommunen rätt till ersättning av fastighetsägaren.

Sopusrymmen, behållarplats, hämtningsvägar mm

17 § Soprum och transportvägar fram till hämtningsfordonets uppställningsplats skall vara utförda enligt kommunens anvisningar, se bilaga 4.

Väg för hämtningspersonal till behållaren skall vara framkomlig och vintertid snöröjd och sandad i hela behållarens bredd.

Mellan hämtningstillfällena skall kärl vara placerade så att olägenhet för omgivningen inte uppstår.

Avfallsbehållare för uppsamling av avfall skall på hämtningsdagen vara uppställd enligt kommunens anvisningar så att hämtning underlättas, se bilaga 4. Behållare skall placeras så att den kan hämtas med kärra eller sidolastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

Enskild väg som utnyttjas för hämtning skall hållas i sådant skick att den är framkomlig för hämtningsfordon. Vid återvändsgränd skall det finnas möjlighet att vända renhållningsfordon. Se bilaga 5 för beskrivning av transportvägar m.m. Hela transportvägen skall röjas från snö och hållas halkfri.

Kommunen skall ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet skall utföras. Nycklar, portkoder och dylikt skall vid begäran om hämtning lämnas till kommunen.

2006-01-02

Fyllnadsgrad och vikt

18 § Avfallsbehållare får inte fyllas mer än att den kan hållas stängd. Avfallsbehållaren skall vara stängd på hämtningsdagen. Den får inte heller på annat sätt fyllas så mycket att det blir uppenbara svårigheter att hantera den. Överfullt kärl töms ej. Vid upprepad överfyllnad är abonnenten skyldig att byta till större kärl eller tätare hämtningsintervall. Närmare föreskrifter om maxvikter för avfallsbehållare lämnas av renhållningsansvariga nämnden

Gemensamma avfallsbehållare

19 § Innehavare av angränsande fastigheter kan använda gemensam avfallsbehållare om avfallsmängden kan rymmas i önskad behållare. Delning av kärl beställs hos renhållaren. Den gemensamma avgiften, enligt taxa, debiteras en av fastighetsinnehavarna eller nyttjanderättsinnehavarna.

Latrin

20 § Latrin hämtas en gång varannan vecka. Det finns två typer av abonnemang; dels helårsabonnemang samt säsongabonnemang. Säsongabonnemang hämtas under tiden 1 maj – 30 september.

Utöver hämtning enligt ovan utförs extra tömning efter budning.

Latrinbehållaren skall förslutas av fastighetsinnehavaren och ställas vid fastighetsgräns så nära uppställningsplats för hämtningsfordon som möjligt såvida inte särskilda skäl föreligger häremot.

För att hämtning med säkerhet skall kunna utföras skall kärlet ställas ut på hämtningsplatsen, se bilaga 4.

Slam

21 § Slam från slamavskiljare töms en gång per år. Slutna tankar töms efter budning.

Miljö och Hälsoskyddsnämnden får besluta om kortare tömningsintervall om det behövs för funktionen hos avskiljare och slutna tankar.

Avskiljare och slutna tankar skall vara lätt tillgängliga för tömning och anordnade så att tömning kan ske med normal tömningsutrustning. Avstånd och höjdskillnad mellan avskiljare/slutna tankar och tömningsfordonets uppställningsplats får inte vara större än att tömning lätt kan ske.

Lock eller manlucka skall kunna öppnas av en person och får vid tömningstillfället inte vara övertäckt om inte fast tömningsanordning är monterad som är avpassad för hämtningsfordonet. I övrigt gäller arbetsmiljöverkets anvisningar. Fastighetsinnehavaren svarar för anläggningens skötsel och underhåll, så att anläggningarna har avsedd funktion.

2006-01-02

Fettavskiljare

22 § Tömning av fettavskiljare skall ske enligt riktlinjer från huvudmannen för avloppsnätet, dock minst en gång per år. Längre tömningsintervall kan medges efter prövning av nämnden för huvudmannaskapet.

Avskiljare skall vara lätt tillgängliga för tömning och anordnade så att tömning kan ske med normal tömningsutrustning. Avstånd och höjdskillnad mellan avskiljare och tömningsfordonets uppställningsplats får inte vara större än att tömning lätt kan ske.

Uppehåll i hämtning

Hushållsavfall

23 § Uppehåll i hämtning av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall medges i de fall fastigheten inte utnyttjas under en sammanhängande tid av minst tre månader i följd.

Skriftlig beställning om uppehåll i hämtning görs hos renhållaren och skall vara inkommen minst en månad före uppehållets början.

För säsongsabonnemang, 1 maj – 30 september, gäller motsvarande villkor, dock skall uppehållet gälla hela säsongen och beställningen vara inkommen till renhållaren senast den 1 april.

Slam

24 § Uppehåll i hämtning av slam från slamavskiljare kan medges i de fall fastigheten inte utnyttjas under en sammanhängande tid av minst tolv månader.

Skriftlig beställning om uppehåll i hämtning görs hos renhållaren och skall vara inkommen minst en månad före uppehållets början.

Latrin

25 § Har kompostering av latrin medgivits enligt 32 §, kan uppehåll i hämtning beställas hos renhållaren.

Annat avfall än hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

Uppgiftsskyldighet

26 § Den som yrkesmässigt bedriver verksamhet där det uppstår annat avfall än hushållsavfall och därmed jämförligt avfall, är skyldig att lämna de uppgifter i fråga om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning och avfallsplan.

2006-01-02

27 § Den som yrkesmässigt tillverkar, till Sverige för in eller säljer en förpackning eller en vara som är innesluten i en sådan förpackning, skall på anmodan av renhållningsansvariga nämnden lämna de uppgifter i fråga om förpackningsavfallets art, sammansättning, mängd och hantering som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning och avfallsplan

Hantering av byggavfall

28 § Den som utför ny- eller ombyggnadsarbeten skall sorter ut miljöstörande material. Icke miljöstörande material skall sortera i återanvändbara och återvinningsbara fraktioner och hanteras i enlighet med respektive fraktions användningsmöjligheter.
För att säkerställa att miljöskadliga ämnen utsorteras skall byggnad före ombyggnad besiktigas av sakkunnig person.

Kasserade kylskåp och frysar

29 § Allt avfall som utgörs av kasserade kylskåp och frysar forslas bort genom kommunens försorg efter beställning hos renhållaren. Sådant avfall skall hanteras varsamt och hållas avskilt från övrigt avfall i avvaktan på bortforsling.

Dispens från föreskrifterna och anmälan om eget omhändertagande

Anmälan och ansökan om dispens

30 § Tillståndsansökan om latrinkompostering eller total befrielse från sophämtning eller anmälan om längre hämtningsintervall, handläggs av miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ansökan och anmälan skall innehålla en beskrivning av hur avfallet skall omhändertas. Anmälan om längre hämtningsintervall skall innehålla beskrivning av komposteringsanläggningen i enlighet med § 11.

Dispens kan återkallas om hanteringen ej sker enligt meddelade villkor eller om det i övrigt medfört eller medför olägenhet.

Dispens upphör att gälla då ny fastighetsinnehavare övertar fastigheten.

Latrinkompostering

31 § Kompostering av latrin får ske efter att tillstånd beviljats av miljö- och hälsoskyddsnämnden. Kompostering kan ske i antingen s k mulltoalett eller i kompostanläggning som utförs enligt anvisning från nämnden.

2006-01-02

Längre hämtningsintervall

32 § Fastighetsinnehavare som komposterar allt organiskt avfall enligt 11 § i dessa föreskrifter kan efter anmälan hos miljö- och hälsoskyddsnämnden beviljas hämtning av hushållsavfall en gång var 4:e vecka. Detta förutsätter att komposteringen sker från ett från miljö- och hälsosynpunkt godtagbart sätt enligt 11 §.

33 § Fastighetsinnehavare som komposterar allt organiskt avfall enligt 11 § i dessa föreskrifter kan efter anmälan hos miljö- och hälsoskyddsnämnden beviljas hämtning av hushållsavfall fyra gånger per år. Detta förutsätter att det kan ske från ett från miljö- och hälsosynpunkt godtagbart sätt enligt 11 §. Abonnemang med hämtning fyra gånger per år, innebär att varje hämtning sker efter budning hos renhållaren.

Total befrielse från sophämtning

34 § Fastighetsinnehavare som kan visa att allt avfall som kan uppkomma på fastigheten hanteras på ett miljö- och hälsoskyddsmässigt säkert sätt på fastigheten, kan få befrielse från skyldigheten att lämna avfall till kommunen för bortforsling och omhändertagande.

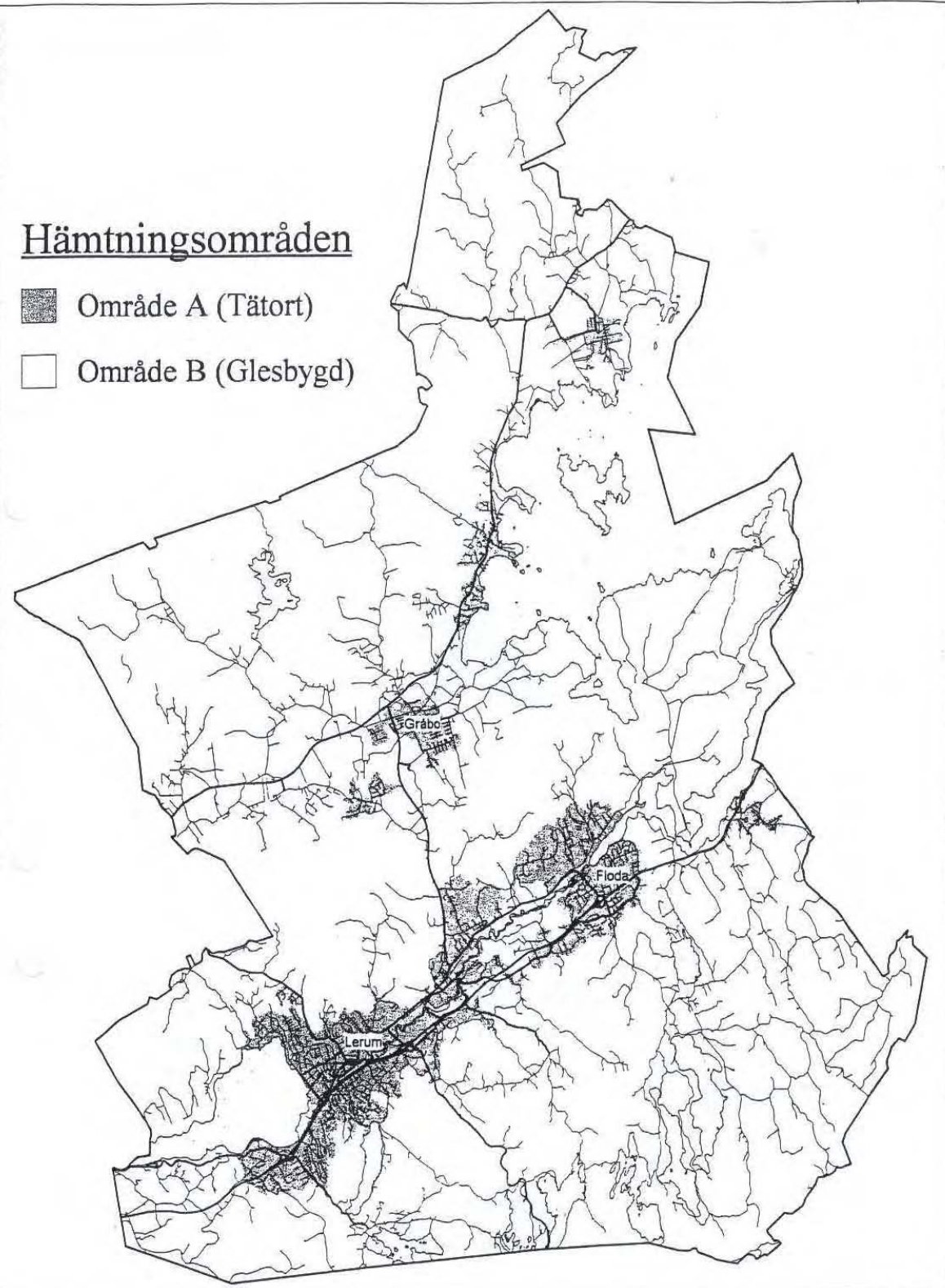
Dessa föreskrifter träder i kraft enligt kommunfullmäktiges beslut § 60/6 2006-06-20, då föreskrifter fastställda av kommunfullmäktige 1996-05-14 upphör att gälla.

Undantag och dispenser som kommunen beviljat med stöd av tidigare gällande föreskrifter gäller tills vidare eller till dess miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar annorlunda.

Bilaga 1

Hämtningsområden

- Område A (Tätort)
- Område B (Glesbygd)

2006-01-02

Bilaga 2

Föreskrifter om avfallshantering. Bilaga 2. (1)

LERUMS KOMMUN

Öar i sjön Mjörn

Fastigheterna Gräskärr 1:3, 1:4, 1:5, 1:7 och 1:8

Fastigheterna Aspenäs 2:141-2:144, 2:161,
2:165, 2:166, 2:203, 2:204 och 2:470

Fritidsområdet Häcken

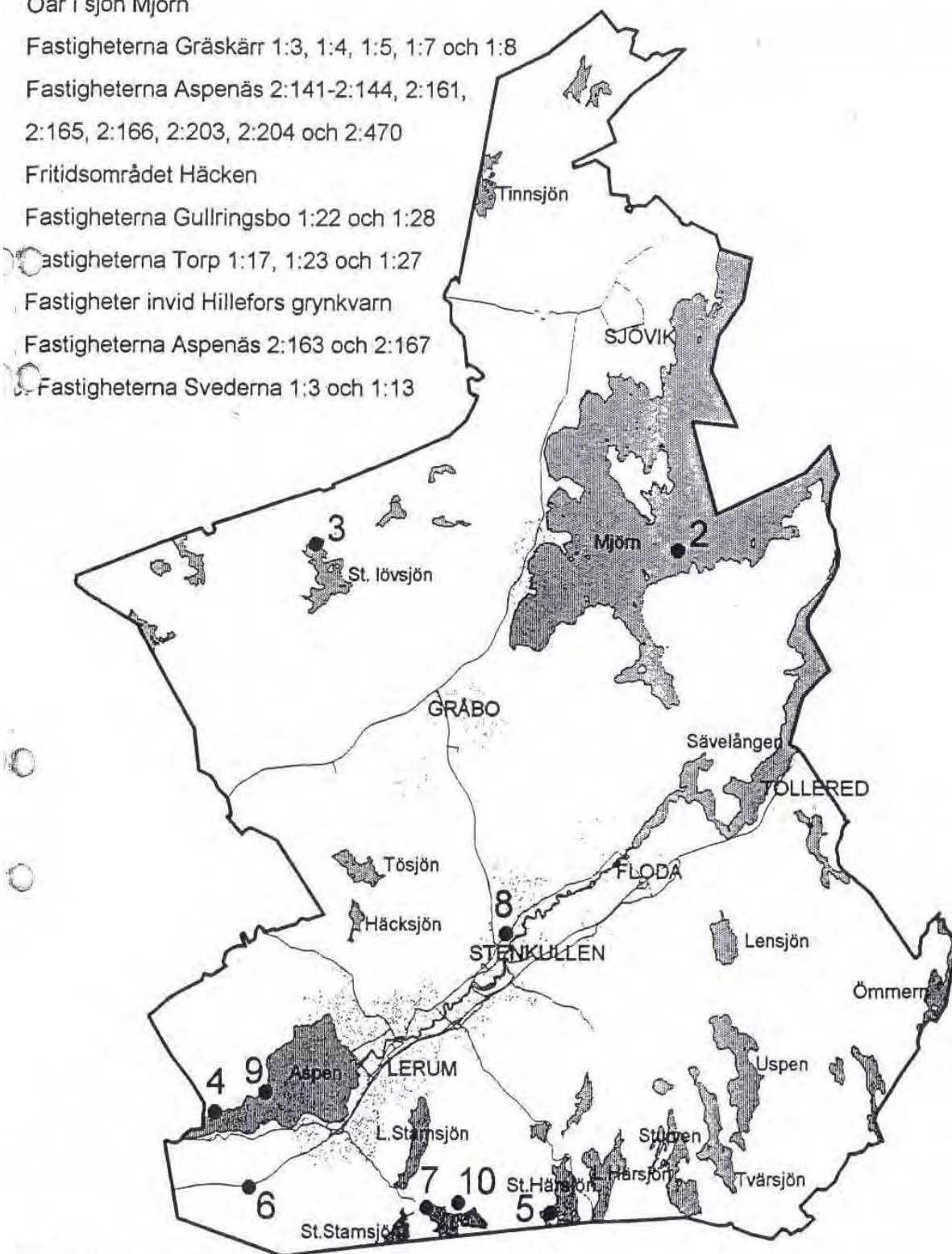
Fastigheterna Gullringsbo 1:22 och 1:28

Fastigheterna Torp 1:17, 1:23 och 1:27

Fastigheter invid Hillefors grynkvarn

Fastigheterna Aspenäs 2:163 och 2:167

Fastigheterna Svederna 1:3 och 1:13

Skala 1:125 000

SORTERINGSBILAGA

Utsortering av vissa avfallsslag

Nedan uppräknade avfallsslag **skall** utsorteras och lämnas på anvisad plats som anges vid respektive avfallsslag.

Farligt avfall

Hushållsavfall som utgörs av eller innehåller farligt avfall ska lämnas vid någon av kommunens miljöstationer eller återvinningscentralen, Hultet eller hämtas efter budning.

Farligt avfall är sådant avfall som räknas upp i bilaga två till förordningen (1996:971) om farligt avfall eller avfall som har sådana egenskaper som räknas upp i bilaga 3 till samma förordning.

Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som skall hanteras som farligt avfall:

Färg-, lackavfall samt hartser

Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel)

Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor, vanliga lysrör)

Lösningsmedel

Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare)

Bekämpningsmedel

Sprayburkar

Annat starkt surt eller starkt alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel)

Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)

Batterier – se vidare om särskilda sorteringsföreskrifter

Spillolja och annat oljeavfall – se vidare om särskilda sorteringsföreskrifter

Avfall som innehåller antimon, arsenik, barium, beryllium, bly, kadmium, kobolt koppar krom, nickel, selen, silver, tallium, tenn, vanadin eller zink.

Gammal medicin lämnas på apotek.

Avfall av elektriska och elektroniska produkter från hushållen

Avfall av elektriska och elektroniska produkter, samt glödlampor skall lämnas in vid återvinningscentralen, Hultet eller hämtas efter budning. Mindre elektronikskrot och glödlampor kan även lämnas på miljöstationerna.

2006-01-02

Batterier

Enligt förordningen (1997:645) om batterier är hushållen skyldiga att sortera ut batterier. Batterier kan lämnas vid de ställen där det finns batteriholkar. Produkter med inbyggda miljöfarliga batterier kan lämnas vid försäljningsställen, miljöstationerna eller vid återvinningscentralen, Hultet. Bilbatterier och andra större startbatterier kan lämnas vid återvinningscentralen, Hulet eller på miljöstationerna.

Grovavfall

Grovavfall från hushållen (skrymmande hushållsavfall) kan lämnas vid återvinningscentralen, Hulet eller hämtas efter budning.

Grovavfall som lämnas på återvinningscentralen skall sorteras efter de fraktioner som finns på återvinningscentralen. Vid budad hämtning skall grovavfallet paketeras och sorteras enligt anvisning från renhållaren.

Grovavfall är sådant skrymmande avfall från hushållen som inte ryms i eller av andra skäl inte kan läggas i behållare eller säck för hushållsavfall. Grovavfall är exempelvis utrangerade möbler, cyklar och liknande.

Grovavfall är inte byggavfall eller bildelar. Byggavfall kan få lämnas på återvinningscentralen, Hultet mot avgift. Bildelar lämnas till bilskrotar.

Kasserade kylskåp och frysar

Enligt renhållningsförordningen skall alla kasserade kylskåp och frysar förvaras skilt från annat avfall.

Kasserade kylskåp och frysar kan lämnas vid kommunens återvinningscentral, Hultet eller hämtas efter budning.

Avfall med producentansvar

Förpackningar av metall, kartong, hårdplast, wellpapp, färgat och ofärgat glas och tidningar lämnas vid återvinningsstationerna, återvinningscentralen Hultet eller på annan plats som anvisas av förpackningsproducent eller den renhållningsansvariga nämnden.

Anvisningar för uppställning av avfallsbehållare på hämtningsdagen.

- Allmänt gäller att kärlen skall var lätt tillgängliga.
- För att hämtning med säkerhet skall ske skall kärlet ställas ut senast kl. 06.00 på hämtningsplatsen på hämtningsdagen.
- Kärlet skall på hämtningsdagen vara så placerat att hämtningshandtaget skall var lätt åtkomligt utan att tunnan skall behöva vridas.
- Väg för hämtningspersonal till behållaren skall vara framkomlig och vintertid snöröjd och sandad i hela behållarens bredd.
- Inga trösklar, trappor eller andra hinder skall finnas längs dragvägen för kärlet.
- Dörrar eller grindar till kärl som förvaras i sopskåp eller motsvarande skall vara lätta att öppna.
- Soprum skall utformas så att kärlen får plats, inga trösklar och helst i marknivå. I soprummen rekommenderas uttag för vatten och golvbrunn. Vad gäller nya soprum bör kontakt tas med kommun under planeringsskedet.

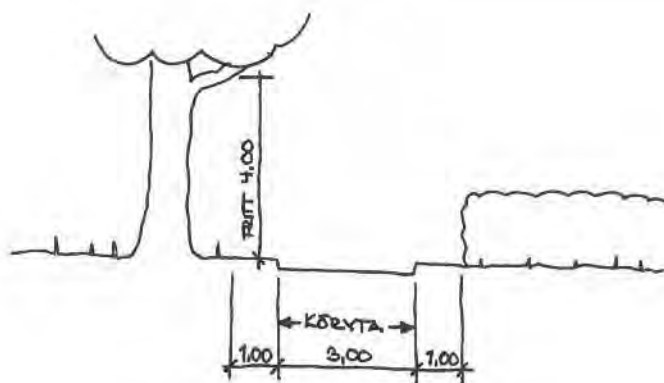
Krav på vägar för hämtningsfordon.

Enligt 18 § dessa föreskrifter skall transportväg för hämtningsfordon hållas i framkomligt skick. För att garantera att hämtning blir utförd enligt abonnemang ska vägarna minst uppfylla nedanstående minimistandard:

- Körbanans bred ska minst vara 3 meter se skiss nedan.
- Det skall finnas möjlighet för hämtningsfordonet att vända vid vändplan eller i korsning, se skiss nedan. Backning längre sträckor får ej förekomma av trafiksäkerhetsskäl.
- Vägens bärighet skall vara anpassad efter tunga fordon, totalvikt minst 12 ton.

Undantag är tjällossning

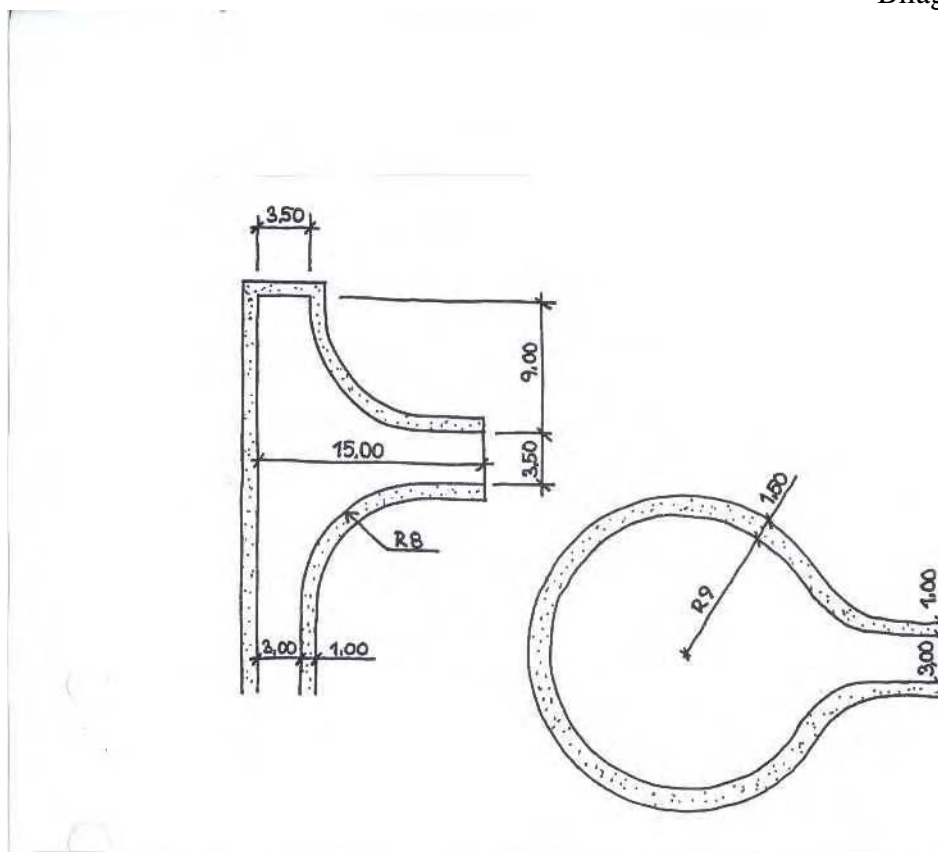
- Hålor i körbana bör ej vara större än 10 cm i diameter.
- Utskjutande eller uppstickande föremål som t.ex. stenar och stubbar får inte förekomma på körbanan.
- Vägen skall ha en fri höjd på 4 meter. Trädgrenar och dylikt skall rensas bort, se skiss nedan.
- Undantag är där vägen i övrigt är godtagbar och annan lösning inte är acceptabel. Kommunens bedömning gäller.

Skiss på transportvägars bred och fri höjd.

2006-01-02

Bilaga 5

Skiss på exempel på godkänd utformning av vändplats

2006-01-02

Renhållningsordning 2005-2010

Avfallsplan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Avsnitt		Sida
1	Bakgrund	2
1.1	Inledning	2
1.2	Syfte och nationell styrning	2
1.3	Övergripande mål Västra Götaland	3
1.4	Övergripande mål Lerum	4
1.4.1	Vision	4
1.4.2	Inriktning för framtidens avfallshantering	4
2	Nuvarande avfallshantering	5
2.1	Regionalt samarbete	5
2.2	System för kommunens avfallshantering	6
	<i>Renova</i>	6
	<i>Insamlingsorganisation</i>	6
	<i>Hultets avfallsdeponi</i>	7
	<i>Miljöstationer för farligt avfall</i>	7
	<i>System för papper och förpackningar</i>	8
	<i>Insamling av elektriska och elektroniska produkter</i>	9
2.3	Avfallslag och mängder (nuläge och framtid)	10
	<i>Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall</i>	10
	<i>Parkavfall, trädgårdsavfall, m.m. biologiskt material</i>	13
	<i>Bygg- och rivningsavfall</i>	14
	<i>Avfall från energiutvinning</i>	15
	<i>Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten</i>	15
	<i>Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten</i>	16
	<i>Branschspecifikt industriavfall</i>	16
	<i>Ej branschspecifikt industriavfall</i>	16
	<i>Farligt avfall</i>	17
	<i>Producentansvar</i>	18
2.4	Deponeringsanläggningar	21
3	Handlingsprogram	21
4	Uppföljning	23
5	Finansiering och ekonomi	23
6	Avslutade deponier	23

2006-01-02

1 Bakgrund

Renhållningsordningen är ett verktyg för att styra, utveckla och följa upp avfallshanteringen i Lerums kommun. I den svenska miljöbalken finns krav på att varje kommun skall anta en renhållningsordning som innehåller föreskrifter om avfallshanteringen och en avfallsplan som skall gälla för allt avfall som genereras i kommunen och skall antas av kommunfullmäktige.

Ett antal lagar och förordningar styr avfallshanteringen som exempel:

Miljöbalken (1998:808)

Avfallsförordningen (2001:1063)

Föreskrifter om innehållet i avfallsplan (NFS 1996:6)

Förordningen om producentansvar (NFS 2002:32)

Kretsloppspropositionen (2002/03 117) m.fl.

Lerums kommunens Agenda 21 säger att all kommunal verksamhet skall prövas mot fyra kretsloppsprinciper, de fyra nycklarna. Målet är kommunen skall utvecklas till ett kretsloppsamhälle. Detta har kommunfullmäktige beslutat och gäller i högsta grad hanteringen av avfall i Lerums kommun.

En utveckling av agenda 21 har skett i vision 2010, där bland annat står att Lerum skall vara en ledande miljökommun.

1.1 Inledning

Samhället kommer alltid att generera någon typ av avfall om man med avfall menar någonting som man inte längre vill ha och vill bli av med. Under de senaste åren har hushållen avfallsmängd i landet ökat med 1-3 %. Avfallsmängden har ett starkt samband med den ekonomiska tillväxten i landet. Däremot har under senare år mängden avfall som återanvänds, materialåtervinns, energiutnyttjas eller biologiskt behandlas ökat och det som deponeras minskat.

”Ingenting försvinner - allting sprids”, så kan man enkelt sammanfatta några av termodynamikens grundsatser. Med detta som utgångspunkt är det lätt att förstå att dagens sätt att hantera resurser och avfall inte är långsiktigt hållbart. En omställning till ett kretsloppsamhälle i samklang med naturlagarna är en nödvändighet.

Avfallsplanen syftar till att fortsätta och förstärka denna omställning. Det är samtidigt viktigt att inte glömma bort att avfallshantering också skall tillgodose grundläggande krav på smittskydd, sanitär standard samt motverka nedskräpning. Planen måste därför balanseras så att dessa faktorer tillsammans med en godtagbar ekonomi tillgodoses.

Denna avfallsplan skall gälla under tidsperioden 2005-2010.

1.2 Syfte och nationell styrning

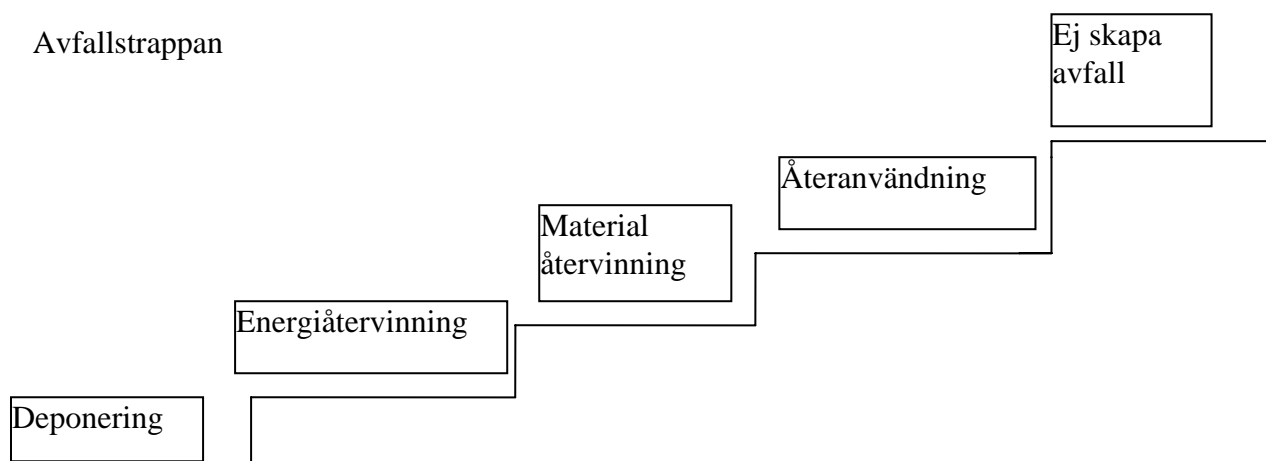
2006-01-02

Det övergripande målet för svensk miljöpolitik liksom för avfallshantering i Lerums kommun är att främja en hållbar utveckling. Det innebär att nuvarande och kommande generationer skall tillförsäkras en hälsosam och god miljö.

Statens målsättning är att till nästa generation, inom 25 år, kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen i Sverige är lösta. Riksdagen antog våren 1999 propositionen Svenska miljömål (prop 1997/98:145), där bland annat femton miljö kvalitetsmål presenterades, varav två speciellt inriktar sig mot avfallshantering God bebyggd miljö och Giftfri miljö. Naturvårdsverket presenterade i december 2001 rapporten "Ett ekologiskt omhändertagande av avfall". Det finns också ett nationellt miljömål inom konsumentpolitiken. 2003 antog regeringen en kretsloppsproposition som bl.a. behandlar producentansvaret och dess mål, ex. skall 25 % av förpackningar hämtas vid grind. I denna ökar också kommunens informationsansvar till både konsumenter och verksamheter.

För avfallshantering innebär de nationella målen att den totala mängden avfall skall minska och avfallens farlighet skall minska och att det avfall som uppkommer ska behandlas efter sina egenskaper. Det bästa sättet att minimera avfall är att tänka före vid produktion, inköp och konsumtion och inte skapa avfall. Det bästa sättet att omhänderta avfall som uppkommer är återanvändning av avfall och i sista hand och om inga andra alternativ finns måste avfallet deponeras.

Avfallstrappan

1.3 Övergripande mål i Västra Götaland

De 15 nationella miljömålen har brutits ner i regionala miljömål för Västra Götaland. Inom målen för giftfri miljö står bl.a. att redan befintliga varor som innehåller farliga ämnen skall hanteras på ett sådant sätt att ämnen inte läcker ut i miljön Detta innebär att kommunen måste för hushållen tillhanda ett insamlingsystem för farligt avfall.

2006-01-02

Inom målen för god bebyggd miljö är det tre avsnitt som mera direkt riktar sig till avfallsplanering och dessa är delmålen: Planering för en samhällsstruktur som främjar miljöanpassade och resurssnåla transporter, minskning av avfallsmängderna och miljöriktiga deponier.

1.4 Övergripande mål i Lerum

1.4.1 Vision –

Målbilden för år 2010:

”Lerums kommun kännetecknas av vacker natur och god livsmiljö. Bullret har minskat och vi har värnat de tysta miljöerna.

Vi har en harmonisk befolkningstillväxt.

Här finns trygga och engagerade människor med en stark framtidstro.

Vi har ett varierat boende i attraktiva miljöer och mångfald i vårt fritids- och kulturliv.

Kommunikationerna skapar närhet mellan människorna i kommunen och mellan Lerum och omvärlden.

Det finns goda förutsättningar för nyetablering och utveckling av företag.

Ett aktivt miljöarbete bidrar till en ekologisk och hållbar utveckling i hela samhället.

Vi har ett individanpassat livslångt lärande och en kommunal service som anpassas till invånarnas behov.

Vi lever och verkar i en kommun som tar aktiv del i internationaliseringen.”

Verksamhetsidé:

Lerums kommun ska ...

- erbjuda grundläggande samhällsservice åt våra invånare så att de vill bo och verka i Lerums kommun
- verka för en långsiktig hållbar utveckling för såväl den enskilde som för hela kommunen

Ledstjärnor

Lerums kommun skall kännetecknas av:

- Attraktiv boendemiljö
- Ledande miljökommun
- Livslångt lärande

1.4.2 Inriktning för framtidens avfallshantering

Sex inriktningsmål för Lerums kommun

1. Minska användningen av varor som ökar avfallsmängden
2. Minska användningen av varor som skapar farligt avfall.
3. Sortera ut farligt avfall

2006-01-02

4. Återvinn och återanvänd material för att minska uttag av naturresurser, såväl förnyelsebara som icke förnybara.
5. Utnyttja energiinnehållet i avfallet för att minska uttag av naturresurser, såväl förnyelsebara som icke förnybara.
6. Ta tillvara näringsinnehållet i avfallet för att minska uttag av naturresurser, såväl förnyelsebara som icke förnybara.

De olika regler och lagar som kommit för renhållningsverksamheten har inneburit för gemene man att man har krav på sig att sortera ut sitt avfall i olika fraktioner och lämna detta på ett antal olika ställen och inte som tidigare allt på ett ställe. Syftet har varit att varje avfallsslag skall behandlas utifrån sina egenskaper och så mycket som möjligt skall återföras i kretsloppet. Lagar och regler har här av inte gjort det enkelt för den enskilde. Denna avfallsplan bör därför bygga på tanken att hitta metoder som förenklar för den enskilde.

2 Nuvarande avfallshantering

Syftet med att beskriva dagens avfallshantering i Lerum är att ge underlag för en analys om vilka åtgärder som behövs för framtiden.

I huvuddrag kan avfallet uppdelas i hushållsavfall och verksamhetsavfall. Hushållsavfallet hämtas av RENOVA AB som vidarebefordrar detta till förbränning i förbränningsanläggningen i Sävenäs. En del hushåll i kommunen behandlar sitt biologiska avfall själva genom hemkompostering och en del storkök och skolor skickar sitt biologiska avfall till kompostering i Marieholm. Farligt avfall från hushållen hämtas för destruktion av Ragn-Sells AB. Verksamheternas avfall ingår inte under kommunens monopol och deras avfall hämtas och tas omhand av ett flertal entreprenörer och anläggningar i Sverige, men det mesta av verksamheternas brännbara avfall går till förbränning i Sävenäs.

Kommunen

Kommunens topografi präglas av Sävån och dess dalgång. Genom dalstråket löper E 20 samt västra stambanan. Här bor även huvuddelen av befolkningen. En stor del av kommunens yta utgörs av i huvudsak obebyggda naturområden dominerade av barrskog.

Kommunen har sin befolkningsmässiga tyngdpunkt i de tre större tätorterna Lerum, Floda och Gråbo. Ca 75 % av invånarna bor här.

Totalt bor ca 35 900 invånare fördelat på 13 380 hushåll i kommunen.

Ca 80 % bor i småhus eller radhus.

Ca 20 % bor i flerfamiljshus.

Ca 15 % bor i glesbygd

Ca 85 % bor i tätort.

Kommunens yta är 259 km².

2.1 Regionalt samarbete

2006-01-02

Inom avfallshanteringen har Lerums kommun ett samarbete med RENOVA. Lerums kommun är delägare i RENOVA och i det konsortialavtal som finns mellan ägarkommunerna och RENOVA står bl.a. att kommunerna förbinder sig att till bolaget (RENOVA) avlämna för förbränning lämpligt hushållsavfall för vilket kommunerna har omhändertagande ansvar.

REVAS är en samarbetsgrupp av ägarkommuner och övriga kommuner som lämnar sitt avfall till RENOVA.

Lerums kommun har genom åren också haft ett samarbete med Härryda och Partille kommun för upphandling av entreprenörer för insamling av avfall.

2.2 System för kommunens avfallshantering

I detta avsnitt redovisas vilka anläggningar, m.m. som finns för hämtning och för behandling av avfall.

Kommunen har en lagstadgad skyldighet att ta hand om hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Verksamhetsavfall är inte kommunens ansvar. Det betyder att kommunen inte är skyldig att hämta verksamhetsavfall från butiker, industrier, serviceinrättningar, mm såvida avfallet inte är likvärdigt med hushållsavfall. Dock skall avfallsplanen även omfatta avfallsslag som kommunen inte har hämtningsansvaret för.

Kommunens ansvar för avfallshantering klaras med hjälp av följande anläggningar och inrättningar.

Renova

Lerums kommun är en av nio delägare i Renova. Därigenom har kommunen tillgång till förbränningsanläggningen vid Sävenäs med omlastningsstation i Stenkullen, komposteringsanläggning i Marieholm, sorteringsverk för grövre industri-, bygg- och annat grovavfall, deponi i Tagene och Fläskebo för restavfall.

Renova tog 2004 emot 717 000 ton varav 440 000 ton gick till förbränning. Lerum lämnade under 2004 7 812 ton.

Sävenäsanläggningen är också ett kraftvärmeverk och anläggningen levererar energi till Göteborgs energi AB. Under 2004 producerades 1172 GWh fjärrvärme och 213 GWh elektricitet.

Insamlingsorganisation

Kommunen har avtal med RENOVA AB och Ragn-Sells AB som löper fram till och med 2008.. Vid så gott som samtliga hushåll sker hämtning av hushållsavfall genom RENOVA:s försorg för vidare transport till Sävenäs via omlastningsstation i Stenkullen. Farligt avfall från hushållen samt slam från enskilda brunnar hämtas av Ragn-Sells AB.

2006-01-02

Insamlingssystemet är utformat för att stimulera till minskade avfallsmängder, för att gynna hemkompostering och för att stödja producentansvaret för förpackningar och tidningar. Därför är hämtningssystemet uppbyggt med möjlighet till glesa hämtningsintervall och betalning efter vikt.

Regler för hämtningssystemet anges i detalj i föreskrifterna till kommunens renhållningsordning.

Hämtning av grovavfall och av trädgårdsavfall sker efter budning för vidare transport till Hultet eller till Sävenäs. Alternativt kör medborgarna själva sitt grovavfall till återvinningsstationen på Hultet.

Latrin transporteras till behandlingsanläggning i Alingsås.

Slam från enskilda avlopp transporteras till mottagningsstation i Partille för behandling på Ryaverket i Göteborg.

Hultet avfallsdeponi

Deponin ägs av Lerums kommun och används mer och mer som en anläggning för sortering och allt mindre för slutlig deponering. Deponering på Hultet kommer att upphöra senast 2008.

Detta innebär inte att återvinningscentralen på Hultet kommer att upphöra. Efter 2008 måste kommunen hitta en samarbetspartner när det gäller deponirest från återvinningscentralen.

Deponier i närområdet som troligen finns kvar efter 2008 är, Renovas, (Tagene, Fläskebo (ligger för tillfället i malpåse)), Borås (Sobacken), Vårgårda (Tumbergsdeponin), Alingsås och Skara.

Vid Hultet finns en återvinningscentral för följande fraktioner.

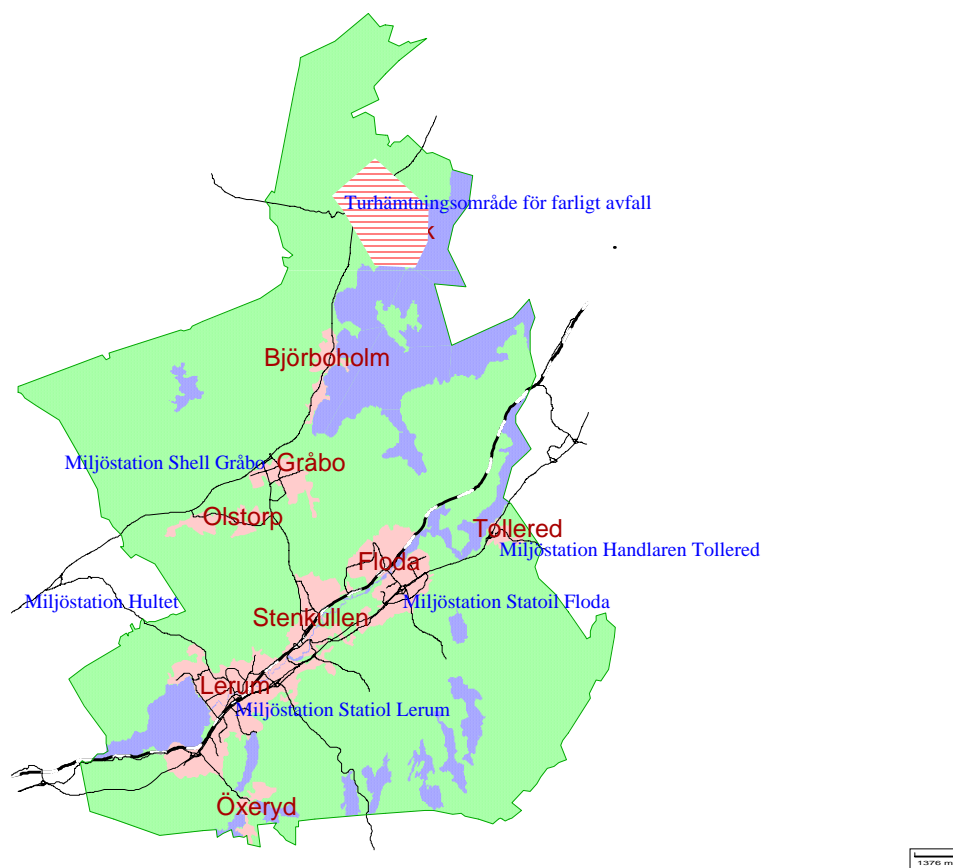
Brännbart, trädgårdsavfall, gödsel, trä, metallskrot, returpapper, förpackningar (well, glas, papp, metall, plast), textilier, elektronikskrot, återanvändbart, farligt avfall, ej brännbart och däck, samt en container för insamling av sådant som kan återanvändas av Återbruket.

Miljöstationer för farligt avfall

Hushållen kan lämna farligt avfall till s.k. miljöstationer som finns runt om i kommunen. Stationer finns vid Hultet, Statoil Lerum, Shell i Gråbo, Stenkullens industriområde, Statoil i Floda samt vid affären i Tollered. Miljöstationerna ägs av Lerums kommun.

Under 2004-2005 provas turhämtning en gång per kvartal av farligt avfall i Sjövik. Medborgarna kan även få sitt farliga avfall hämtat vid grind, mot en extra avgift.

2006-01-02

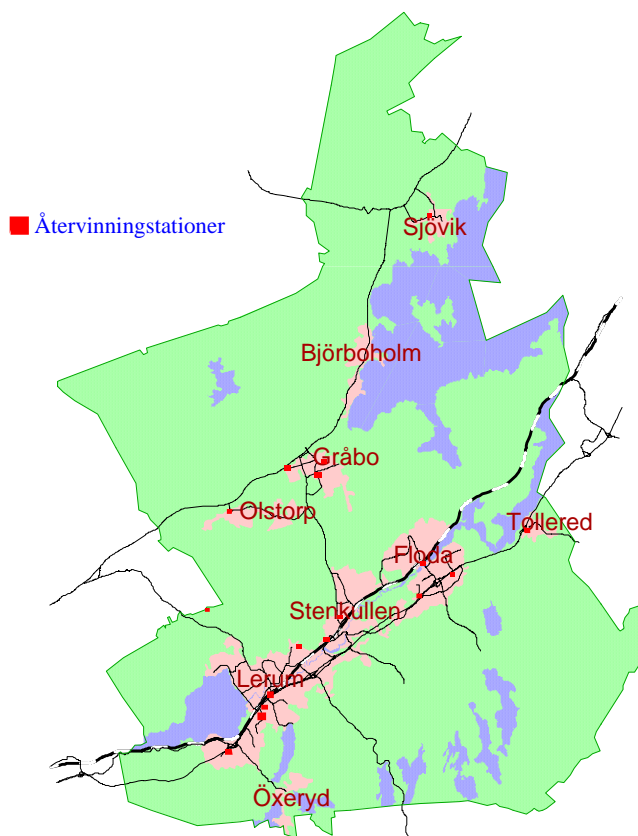

System för papper och förpackningar

Papper och förpackningar omfattas av producentansvar, vilket innebär att kommunen inte längre hämtar denna del av hushållsavfallet. Utan hushållen har ansvaret för att sortera ut dessa avfallsslag från hushållssoporna och lämna dessa till någon av nedanstående insamlingsystem.

Återvinningsstationer

2006-01-02

Bildtext: I Lerums kommun finns 17 stycken återvinningstationer.

Producenterna har genom sina materialbolag ansvar för hämtningen vilket sker genom att återvinningsstationer ställts upp runt om i kommunen. Vid stationerna finns containrar för olika materialslag. För närvarande särskiljs 6 olika fraktioner, nämligen

Tidningspapper
Färgat glas
Ofärgat glas
Pappförpackningar
Metallförpackningar
Plastförpackningar

Grindhämtning

Grindhämtning finns för den som är beredd att betala extra för denna tjänst via ett antal entreprenörer som tillhandahåller dessa system. Grindhämtning för villahushåll tillhandahålls endast av IL-recycling AB.

För villahushållen finns det möjlighet att inom vissa områden i Lerum och Floda att få grindhämtning. Flera av flerfamiljshusen i Lerums kommun har denna tjänst.

Insamling av elektriska och elektroniska produkter, samt lysrör och glödlampor

Elektriska och elektroniska produkter, samt lysrör och glödlampor omfattas både av ett producentansvar och ett kommunalt ansvar. Genom avtal har kommunerna och producenternas bolag Elretur kommit överens om en fördelning om insamling och destruktion av elektriska och elektroniska produkter, samt lysrör och glödlampor.

2006-01-02

Kommunen står för insamlingen och Elretur står för borttransport och destruktion. Tyvärr har den delen av branschen som handhar brunvaror (tv, radio m.fl. produkter) hoppat av överenskommelsen.

Insamling av elektriska och elektroniska produkter sker vid återvinningscentralen på Hultet. Lysrör, glödlampor och mindre elskrot kan även lämnas på miljöstationerna. Större elektronikskrot kan fås hämtat vid grind, mot avgift.

2.3 Avfallsslag och mängder

I detta avsnitt redovisas vilka olika avfallsslag som uppkommer i kommunen, hur olika typer av avfall hanteras och hur vi vill eller måste hantera avfallet i framtiden.

Lerums kommun har planeringsansvar för allt avfall som uppkommer inom kommunen. Nedan visas en tabell på vilka avfallsslag i förhållande till målen som kommunen kan påverka direkt (Di). Indirekt (Ind) påverkan har kommunen på alla mål och avfallsslag genom t.ex. information och samhällsplanering.

Kommunen kan ha direkt påverkan på sånt avfall som kommunen har monopol på, tillsynsansvar på eller eget verksamhetsansvar för.

MÅL

AVFALLSSLAG

	Minska användningen av varor som ökar avfallsmängden		Minska användningen av varor som när de förbrukats blir farligt avfall		Sortera ut farligt avfall		Återvinn och återanvänd material för att minska uttag av naturresurser		Utnyttja energiinne - hållet i avfall för att minska uttag av naturresurser		Ta till vara näringsinnehållet i avfall för att minska uttag av naturresurser	
	Di	Ind	Di	Ind	Di	Ind	Di	Ind	Di	Ind	Di	Ind
Hushållsavfall		x		x	x		x		x		x	
Park o trädgårdsavfall					x		x		x		x	
Hushållens grovavfall		x		x	x		x		x		x	
Farligt avfall hushåll		x		x	x		x					
Farligt avfall verks.	x	x	x	x	x	x		x				
Elektronik avfall	x	x	x	x		x		x		x		
Bygg o. rivningsavfall	x	x	x	x	x		x		x		x	
Avfall från energiutv.				x		x		x				
Slam		x							x		x	
Specifikt indav.		x		x		x		x		x		x
Ospecifikt indavf.	x	x	x	x	x		x		x	x		x
Producentansvarsmat		x		x		x		x		x		x

Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

Nuläge

Hushållsavfall är sådant avfall som uppkommer i hushållen. "Därmed jämförligt avfall" är avfall av samma slag men som uppkommer på andra ställen, t ex företag, restauranger, skolor, affärer, mm.

2006-01-02

Kommunen har ansvar för att samla in och ta hand om hushållsavfall och därmed jämförligt avfall.

Insamling sker med hjälp av entreprenör i enlighet med renhållningsordningens föreskrifter.

Insamlingssystemet är uppbyggt för att stimulera till återvinning och återanvändning, och därmed till minskade avfallsmängder. Systemet är bl a uppbyggd för att gynna hemkompostering och för att stödja producentansvaret för förpackningar och tidningar. Hämtningssystemet ger möjlighet till glesa hämtningsintervall och betalning sker efter vikt och kan anpassas efter olika intresse att bidra till miljöarbetet.

Vid alla transporter ska lätta fordon med låg bullernivå användas. Bensindrivna fordon är försedda med katalytisk avgasrening och för dieseldrivna fordon gäller Euro2-standard och bränsle av miljöklass 1, alternativt drivas med gas.

Behållarsystem med återgångskärl erbjuds med volymer mellan 190 l till 660 l och med hämtningsintervall från 1 gång/vecka till 4 gånger per år. De längsta intervallen förutsätter att hemkompostering av det biologiskt nedbrytbara avfallet sker. Ca 22 % av kommunens hushåll är hemkomposterare.

För storhushåll (även från enskilda hushåll) finns möjlighet att få det biologisk nedbrytbara avfallet hämtat som en egen fraktion. Hämtning sker en gång per vecka. Det biologiska avfallet går till RENOVA:s anläggning i Marieholm för kompostering.

För att stimulera ett aktivt arbete med att minska avfallsmängderna från hushållen är renhållningstaxan viktbaserad med vägning och registrering individuellt för varje abonnent och hämtställe. Även sopkärlens placering – gångavstånd påverkar taxan.

Hämtning av hushållens *grovavfall* och *trädgårdsavfall* sker efter budning för vidare transport till Hultet eller till Sävenäs. Alternativt kan abonnenten själv transportera sådant avfall till kommunens återvinningscentral.

Slam från enskilda avlopp, som också definitionsmässigt är "hushållsavfall" transporteras till mottagningsstation i Partille för behandling på Ryaverket i Göteborg. *Latrin* hämtas av entreprenör och behandling sker vid avloppsverket i Alingsås.

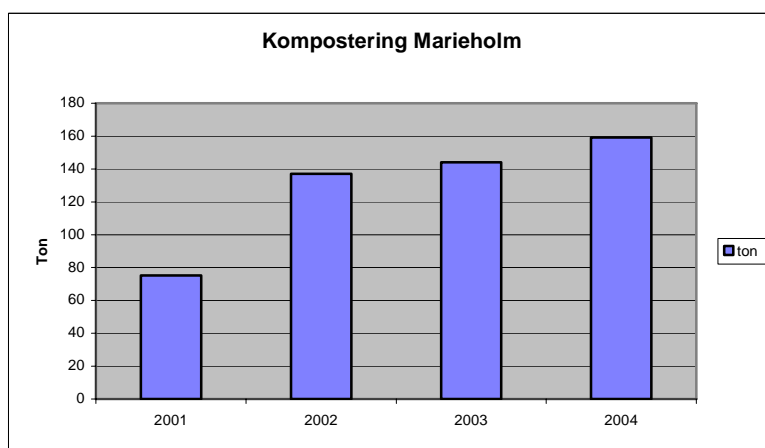
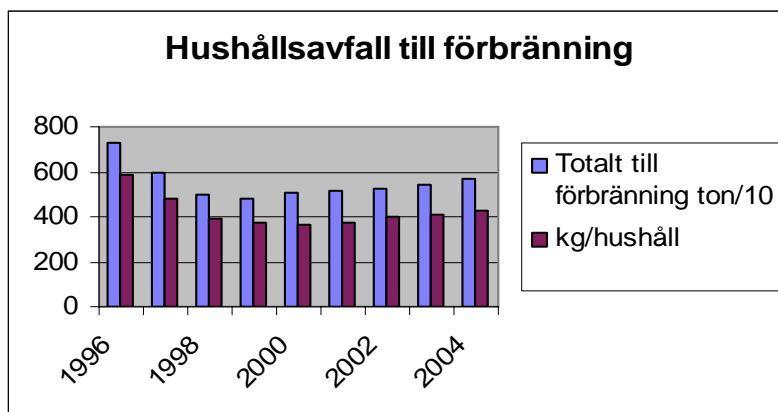
Mängder

År 2004 samlade ca 5700 (exkl. grovavfall) ton hushållsavfall in som gick till förbränning.

Biologiskt nedbrytbart avfall till Marieholm ca 159 ton. Den insamlade mängden biologiskt avfall kommer från restauranger och storkök.

Uppskattad mängd biologiskt köksavfall som hemkomposteras 400 ton.

2006-01-02

Framtid

Det övergripande målet är att denna mängd skall minska. Målet är satt med utgångspunkt från att minska mängden avfall redan i produktions- och/eller inköpsledet. Av det som blir avfall skall man så långt som möjligt nyttiggöra avfallets innehåll i återanvändning, återvinning, återföras i kretsloppet och energiåtervinnas. Förpackningar och elektronikavfall är det redan producentansvar på och möjligen kommer det producentansvar på fler områden, det som i dag diskuteras är möbler. För återföring av det biologiska avfallet till kretsloppet har det ställts upp ett nationellt mål för hushållsavfallet att minst 35 % skall gå till kompostering före 2010, för återföring till markanvändning.

I Lerums kommun finns det en del av det biologiska avfallet som går till kompostering, ca 140 ton, och en del hemkomposteras ca 400 ton. Detta innebär att ca 22 % av det biologiska avfallet går till kompostering.

Hemkompostering ger inte någon möjlighet att ta vara på den metangas som bildas och återföringen till produktiv mark kommer heller inte att ske.

Det biologiska avfallet kan omhändertas på två sätt antingen genom kompostering eller rötning. Fördelen med rötning är att man också får och tar omhand biogas.

Under 2002 gjordes förstudie för hållbar biologisk avfallshantering. Denna visar på att det troligen inte är ekonomiskt hållbart med en egen rötningsanläggning, men att det kan vara möjligt att ta hand om det biologiska avfallet från hushåll och verksamheter i egen regi.

GR håller på att utreda om en central rötningsanläggning i regionen. Resultat från denna utredning kommer troligen under 2005.

Skall det i framtiden vara så att alla som inte hemkomposterar separera sitt avfall i två fraktioner en för biologiskt avfall och en för restavfall?

2006-01-02

Grovavfall från hushållen lämnas av de flesta själva på Hultet. Återvinningscentralen på Hultet ligger tyvärr i ena kanten av kommunen, dock ligger den centralt i ett regionalt perspektiv.

Man kan också få sitt grovavfall hämtat vid grind mot avgift.

Skall det i framtiden finnas en för Lerums kommun mer centralt belägen återvinningscentralen?

Lagen om förbud mot deponering av biologiskt avfall innebär att latrin inte kan deponeras i framtiden. Idag lämnar Lerums kommun latrinet till Alingsås reningsverk för destruktion. Denna anläggning är i sådant skick att den troligen kommer att utrangeras inom ett antal år. Någon motsvarande anläggning finns inte i närområdet idag. Detta innebär att de som idag har latrintömning helst bör byta till någon annan metod för behandling av latrinet inom en snar framtid, då det kan saknas behandlingsmöjligheter i framtiden.

Åtgärder

Kommunen bör arbeta för att minst 35 % av det biologiska avfallet går till behandling och omhändertagande före 2010. Här kan man välja mellan två metoder och dessa är hemkompostering eller separat insamling och behandling centralt.

Central behandling av det biologiska materialet skall utredas. I utredningen skall såväl en biogasanläggning som en central komposteringsanläggning ingå. Förstudien för hållbar biologisk avfallshantering från 2002 kommer att ingå i studien. Val av metod för behandling av biologiskt avfall bör vara klart före nästa renhållningsupphandling till 2008.

Möjligheten för medborgarna att göra sig av med sitt grovavfall på ett enkelt sätt minskar nedskräpning i samhället. Skall nuvarande utbud för insamling av grovavfall utökas med en ny typ av insamlingsystem eller en mer centralt belägen återvinningscentral bör utredas.

Då det för närvarande är svårt att hitta nya destruktionsmetoder för latrin bör det arbetas mot att de som idag har latrintömning skall skaffa sig andra sätt att ta hand om sitt latrin. Latrinhämtning bör på sikt fasas ut.

Parkavfall, trädgårdsavfall, mm biologiskt avfall

Nuläge

I denna grupp ingår park- och trädgårdsavfall samt gödsel och ströbädd från djurhållning. Gemensamt är att avfallet kan brytas ner biologiskt genom kompostering eller genom rötning till biogas.

49 % av hushållen komposterar själva sitt trädgårdsavfall, samt en del eldar upp sitt trädgårdsavfall.

Gödsel och ströbädd från lantbruk och hästgårdar.

Lantbruk med djurhållning, alltså mjölkkor, köttdjur, ungdjur och värphöns producerar ca 6700 m³ gödsel om året. All gödseln från lantbruken återförs till åkermark. I kommunen finns också ca 1000 hästar. Dessa producerar ca 14 400 m³ gödsel, en del av detta återförs till åkermark, en del går till kompost på Hultet och en del förs ut från kommunen.

2006-01-02

Huvuddelen av avfallsmängderna som kommer till ÅVC:en på Hultet transporteras dit av hushållen själva eller olika företagare. Endast en liten del av avfallet transporteras inom ramen för kommunens hämtningsansvar.

Mängder

Ca 2560 ton lämnades till Hultet under 2004, varav 700 ton är hästgödsel. Trä sorteras ut för bränning och resten komposteras. Komposten kommer att användas i sluttäckningen av deponin.

700 ton är bara en bråkdel av totala hästgödselmängden i kommunen. Totalt uppskattas ca 7000 ton produceras varje år. En del används i jordbruket, men en stor del transporteras ut ur kommunen.

Framtid

Kompostering av park- och trädgårdsavfall kommer att fortsätta på Hultet inom hela avfallsplanens längd. Komposten kommer att användas i avslutningen av deponin som växtlager. I framtiden kommer denna verksamhet antingen få upphöra på Hultet eller att man hittar en annan avsättning för kompostmaterialet.

Grindhämtning av park och trädgårdsavfall kan idag fås genom avrop, skulle också kunna utvecklas till ett regelbundet grindhämtningssystem. Regelbunden hämtning av trädgårdsavfall tas inte med i handlingsplanen för denna avfallsplan.

Åtgärd

Central behandling av det biologiska materialet skall utredas. I utredningen skall såväl en biogasanläggning som en central komposteringsanläggning ingå.

Bygg- och rivningsavfall

Nuläge

Bygg- och rivningsavfall transporteras av olika företag till Hultet och återvinningsanläggningar och förbränningsanläggningar utanför kommunen.

På rivningsanmälan skall byggherren uppge vilka sorter och vilka mängder som kommer att uppstå.

Farligt avfall som uppkommer vid bygg- och rivning behandlas inte här utan under rubriken "Specialavfall".

Mängder

Under 2004 lämnades 172 ton bygg och rivningsavfall till kommunens deponi och 4 900 ton, jord och schaktmassor togs emot till sluttäckning av deponin.

Den totala mängden är dock okänd eftersom det som körs till Hultet bara är en liten del av vad som uppkommer i kommunen.

Framtid

Inom byggbranschen finns ett frivilligt producentansvar. I samband med bygglovsansökan och bygglovanmälan skall kommunen regelmässigt infordra hur byggavfallet kommer att tas om hand, vilka mängder, till vilka anläggningar det förs bort till. I samband med att anmälan om färdigställande skall ovanstående uppgifter redovisas.

2006-01-02

Åtgärd

Insamlade uppgifter i samband med bygglovansökan och bygglovanmälan skall sammanställas årligen för att skapa en bild över hur mycket och vart avfallet tar vägen.

Avfall från energiutvinning*Nuläge*

Eldning i kommunens och LEAB:s pelletsanläggningar skapar ca 6,5 ton aska per år. Askan återförs som näring i skogsmark. Övriga fastigheter som eldas med pellets är 86 st och med ved 665 st. Var askan från dessa tar vägen finns det ingen dokumentation om.

Framtid

Askan kan vara ett näringstillskott för skog och mark. Det finns många som eldar med ved och pellets i kommunen och det kommer troligen att öka i framtiden. Om ökningen blir stor kan det möjligen finnas behov av att samla in askan separat och/eller att fastighetsägarna skall informeras om att askan kan nyttjas på de egna markerna eller i trädgården.

Avfall från behandling av kommunalt avloppsvatten*Nuläge*

I gruppen ingår avloppsslam från kommunens reningsverk, samt slam från enskilda avlopp såsom slam från trekammarbrunnar och slutna tankar. Slam från enskilda avlopp transporteras till mottagningsstation i Partille för behandling på Ryaverket i Göteborg.

Avloppsslammet från reningsverken behandlas mekaniskt och avvattnas. Allt avloppsslam från Lerums reningsverk rötas och därefter transporteras det till Hultet för deponering. Avloppsslam från Sjövik, Floda och Gråbo går till Ragn-Sells Agro:s anläggning i Göteborg och används till anläggningsjord.

Mängder

År 200 var mängden avloppsslam ca 3 600 ton från reningsverken och ca 16 900 m³ från enskilda avlopp, d.v.s. en betydande mängd av kommunens totala avfallsmängd.

Avloppsslam från Lerums reningsverk deponerades på Hultet ca 1400 ton.

Framtid

Avsikten är att huvuddelen av det kommunala spillvattennätet på längre sikt – mellan 2008 och 2010 – skall anslutas till det av Gryaab ägda regionala spillvattennätet. Undantaget är Sjöviks reningsverk. Fram tills denna överföringsledning är färdigställd kommer det rötade slammet från Lerums reningsverk att lämnas på Hultets deponi för att användas i sluttäckningen och slam från övriga reningsverk fortsätta att gå till behandling till anläggningsjord.

Slam från enskilda avlopp kommer att behandlas som idag. Undantaget vissa områden i kommunen där man kommer att behöva se över behovet för någon typ av gemensamhetsanläggning.

2006-01-02

Åtgärd

Slam från enskilda avlopp skall ingå i utredningen av central behandling av det biologiska avfallet.

Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten*Nuläge*

Avfall från industriellt avlopp uppkommer i större omfattning vid endast en anläggning i kommunen, BIM kemi.

Mängder

Slam från processavloppsrening 387 ton går till rötning i Borås. Slam som är farligt avfall hydroxylammoniumsulfat 10% 40 ton till RECI, Göteborg och vatten haltigt avfall 221 ton till Ragn-Sells Specialavfall AB.

Branschspecifikt industriavfall*Nuläge*

Branschspecifikt industriavfall är sådant avfall som är typiskt för en viss bransch, t ex gruvavfall, slakteriavfall, avfall från betongindustri, etc.

I Lerum finns små mängder branschspecifikt industriavfall. Exempel på företag där vi vet att sådant avfall uppkommer är Norlander Food.

Mängder

Mängderna är inte kända.

Framtid

Mängder och sorter är dåligt kända för detta avfall. Det bör utredas hur mycket och vart det idag tar vägen. Det ligger inom kommunens ansvar att planera även för detta.

Ej branschspecifikt industriavfall*Nuläge*

Ej branschspecifikt avfall är avfall som är gemensam för all industriell verksamhet.

Farligt avfall som uppkommer inom industrin behandlas inte här utan redovisas under rubriken ”Specialavfall”.

Mängder

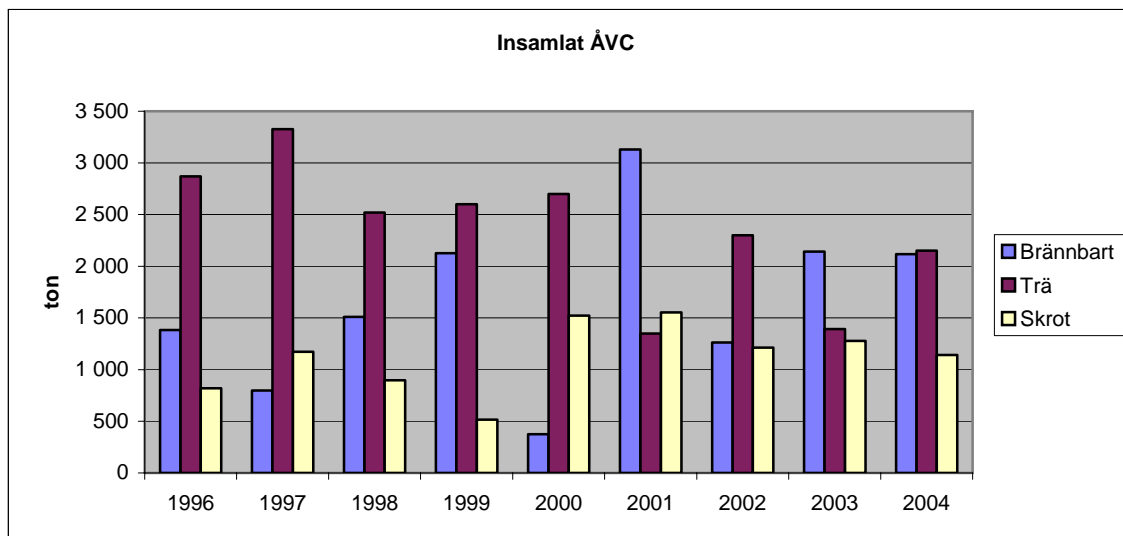
Under 2004 lämnades 2 117 ton brännbart ej branschspecifikt industriavfall och grovavfall från hushållen till kommunen.

Registreringsrutiner gör att det är svårt att i transportstatistik se vad som kommer från industri och vad som kommer från bygg- och rivningsverksamhet, samt att stora flöden av ej branschspecifikt industriavfall avlämnas inte till kommunen. Därför redovisas inte mängderna mer i detalj.

Transporter ombesörjes av företagen själva eller av transportföretag.

2006-01-02

Av det som samlas in vid ÅVC:en på Hultet klassas all metall som skrot och skiljer på brännbart materialet i avfallskross som går till förbränning i Sävenäs och trä som förbränns i flispannor.

Framtid

Mängder och sorter är dåligt kända för detta avfall. Det bör utredas hur mycket och vart det idag tar vägen. Det ligger inom kommunens ansvar att planera även för detta.

Farligt avfall

Nuläge

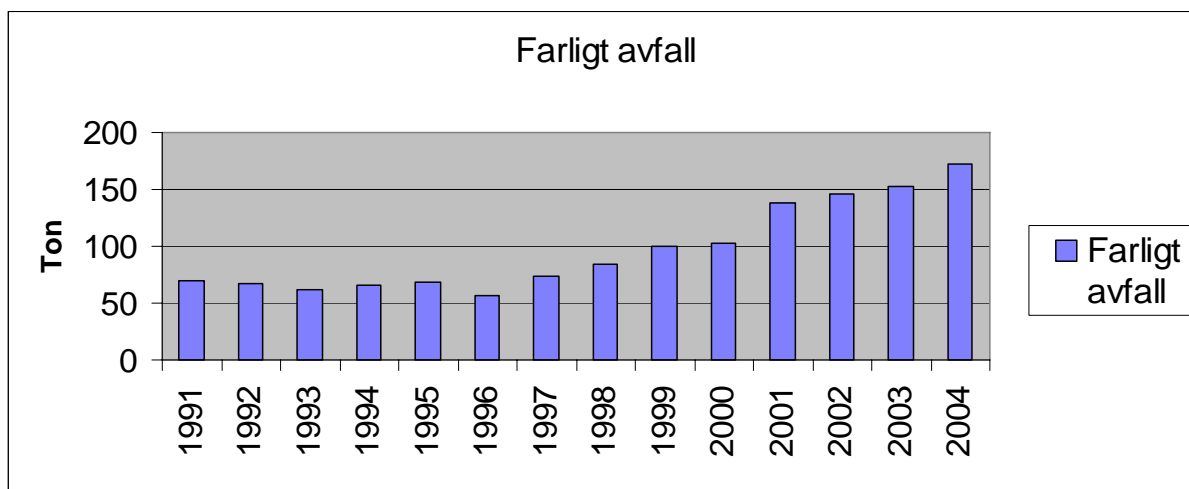
Farligt avfall kan finnas i hushållsavfall, industriavfall, bygg- och rivningsavfall, mm. D.v.s. att det kan uppkomma inom många områden i samhället. Här behandlas det dock samlat under samma rubrik oavsett var det kommer ifrån. Ett viktigt skäl är att det skall sorteras ut först - före all annan sortering eller behandling.

Farligt avfall från hushållen lämnas till miljöstationer runt om i kommunen. Idag finns stationer i Lerum, Stenkullen, Gråbo, Floda, Tollered och vid Hultet. Hushållen kan som ett alternativ även beställa hämtning, vilket sker endast i undantagsfall.

Mängder farligt avfall från hushållen

Under 2004 samlades 172 ton in från hushållen.

2006-01-02

Mängder farligt avfall från industrin

Farligt avfall från industrin transporteras till olika mottagare i regionen av transportföretag som godkänts av länsstyrelsen. Det har inte varit möjligt att få fram statistik över vilka mängder som lämnats från verksamheter i Lerum.

I Lerum finns det totalt ca 1600 företag. Av dessa är 12 st B-anläggningar, alltså industri med stor risk för miljöpåverkan med anmälningsplikt, dessa har länsstyrelsen tillsyn på, 70 st C-anläggningar, alltså industri med mindre risk för miljöpåverkan med anmälningsplikt, dessa har miljö- och hälsoskyddsförvaltningen tillsyn på, samt 140 st företag som kan skapa miljöstörning, dock ej anmälningspliktiga, tillsyn sker av miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

Mängder farligt avfall från bygg- och rivningsavfall

Före en byggnad rivs skall material som är miljöstörande sorteras ut, dvs sådant som efter rivning eller ombyggnad blir farligt avfall. Därefter skall miljöstörande material hanteras skilt från annat och tas om hand som farligt avfall. Eftersom farligt avfall från byggbranschen transporteras på samma sätt som farligt avfall från industrin är det inte möjligt att i transportstatistiken särskilja vad som kommer från t ex rivningsverksamhet, och vad som kommer från industriell verksamhet.

Framtid

Övergripande målsättning är att avfallets farlighet skall minska. Det avfall som ändå är farligt avfall skall samlas in separat från övrigt avfall. Skall det i framtiden skapas andra system (fasta hämtställen och tider, grindhämtning) för att utöka möjligheten att bli av med det farliga avfallet än via miljöstationer? På försök provas i Sjövik, från andra halvan av 2004, hämtning av farligt avfall via ett antal fasta hämtställen och tider en gång per kvartal. Skall detta utökas till hela kommunen?

Idag får företagen själva ordna omhändertagandet av sitt farliga avfall. Skall möjligheten för mindre företagen att lämna sitt farliga avfall på Hultet skapas?

Åtgärd

För att göra det enklare och minimera risken att farligt avfall hamnar i de "vanliga" soporna bör systemet för insamling av farligt avfall ses över.

2006-01-02

Utreda om det finns möjlighet för de mindre företagen att lämna sitt farliga avfall på Hultet. Detta för att skapa enkelhet för företagen och för att minimera risken för att det farliga avfallet inte slängs med annat avfall.

Producentansvar

Nuläge

Producentansvar innebär att den som producerar en vara också skall vara ansvarig för att ta hand om den när den är förbrukad. Kretsloppsdelegationen har skisserat en önskad utveckling som leder mot att näringslivet, producenterna successivt tar över ansvaret för hanteringen av förbrukade varor. Man har tecknat en vision där kommunerna inte längre är ansvariga för sophämtning utan att ansvaret överförs på de som tillverkar och distribuerar varor.

Producentansvar är infört för förpackningar, papper, däck, elektriska och elektroniska produkter, batterier och bilar. Frivilligt producentansvar gäller för byggindustrin.

Ytterligare varukategorier har diskuteras, ex. möbler.

Producentansvaret har inneburit att en del av det avfall som tidigare var kommunalt ansvar har övergått på producenterna och medborgarnas ansvar att sköta.

Producenterna har samråds plikt med kommunen.

Producentansvaret för elektroniska och elektriska produkter, samt glödlampor och lysrör gäller än så länge endast för producenterna i ett förhållande 1 mot 1. Det övriga historiska el-skrotet har kommunen ansvar för. Ett avtal mellan kommunerna och Elretur (producenternas bolag) innebär att kommunen står för insamlingen av el-skrot och producenterna står för borttransport och destruktion. Tyvärr har den delen av branschen som handhar brunvaror (tv, radio m.fl. produkter) hoppat av överenskommelsen.

Kommunen har vid olika tillfällen informerat medborgarna om vad som skall sorteras ut och var man kan lämna det utsorterade avfallet. Senast större informationsmaterial skickades ut våren 2003 där det bl.a. var med en sorteringsguide. Denna sorteringsguide skickas även ut till alla nyinflyttade i kommunen.

Förpackningar kan lämnas på de 17 st. återvinningsstationer som finns i kommunen. Insamling av förpackningar sker också som grindhämtning för både enskilda hushåll och i flerbostadshus. Det senare är en tjänst som går att köpa via någon entreprenör i branschen.

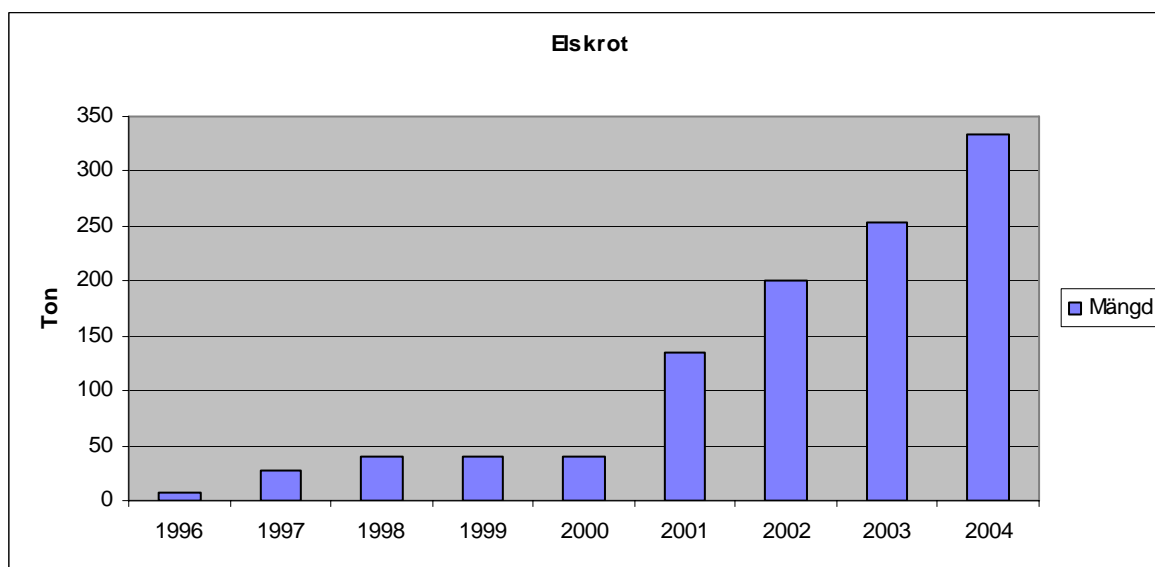
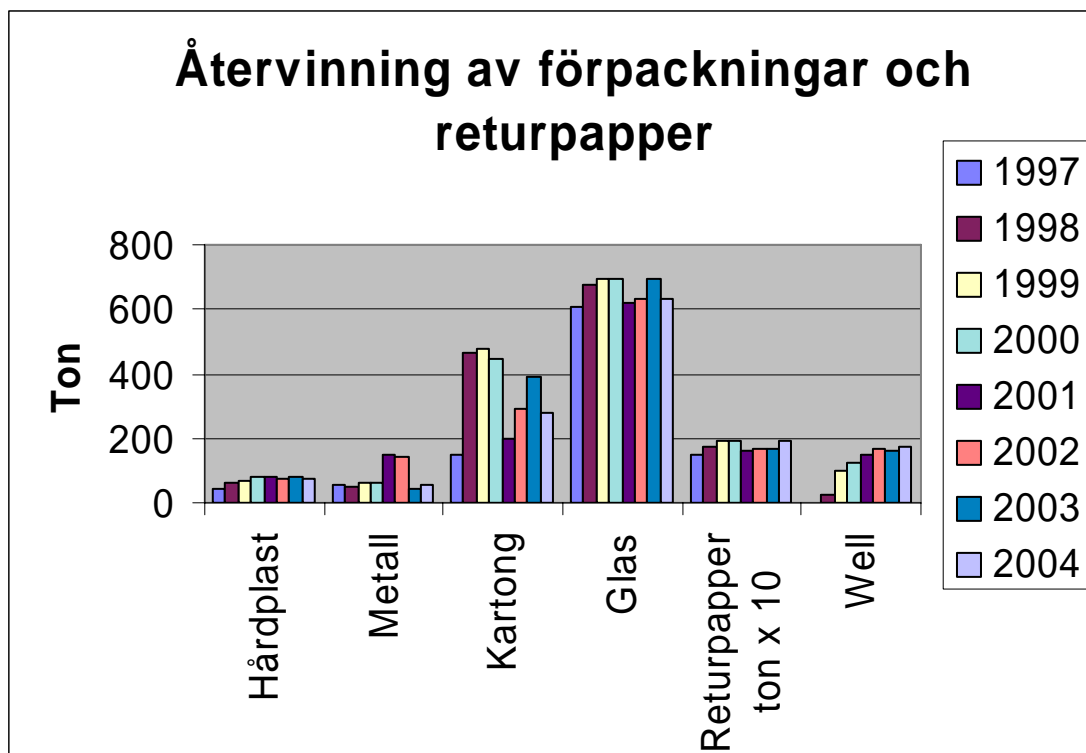
El-skrot kan lämnas på kommunens återvinningscentral på Hultet och mindre elskrot, samt glödlampor och lysrör kan även lämnas på någon av kommunens miljöstationer.

Mängder

	ton
Kartong	276
Metall	58,1
Hård plast	74,8
Glas	634
Papper	1913

2006-01-02

Wellpapp 173
Elskrot 337,4

Förpackningar:

Framtid

Den nya Kretsloppspropositionen 2002/03:117 ger kommunen hela informationsansvaret för den insamling som producenterna har ansvaret för till konsumenterna. Grindhämtning skall ske för minst 25 % av förpackningarna. Kommunens möjligheter till styrning av insamling producentmaterial med m.m. har indirekt utökats via att samråden mellan kommun och producentbolagen skall få större betydelse. För samråden skall det komma nya direktiv troligen under 2005.

2006-01-02

I Lerums kommun finns det för få återvinningsstationer. Målet från producenterna är en station per 1000 invånare, vilket skulle medföra att Lerums kommun borde ha 36 st stationer. Problemet har varit att hitta platser att etablera stationer på. I framtida planarbete bör det alltid finnas med möjligheten att uppföra återvinningsstationer. Det finns även möjlighet att få grindhämtning mot avgift, både för hushållen och flerbostadshus.

Åtgärder

Skapa möjligheter för fler återvinningsstationer inom kommunen genom att vid planarbete alltid skapa möjlighet för byggande av återvinningsstationer.

Elektronikskrot:

Framtid

Insamlade mängder elektronik avfall ökar hela tiden. Insamling sker genom att abonnenten själv får lämna sitt avfall på Hultet. För mindre elektronik avfall, lysrör och glödlampor går det även lämna på miljöstationerna. Tyvärr hamnar fortfarande en del elektronik avfall i de vanliga hushållsavfallet. Implementeringen av EU:s nya WEE-förordning i Svensk lagstiftning kommer att påverka vem som får ansvaret för och hur insamlingen kommer att ske. Kommer kommunen som nu att få ansvaret för insamlingen av elektronik avfallet måste ett enklare insamlingssystem för hushållen mindre elektronik avfall, lysrör och glödlampor utvecklas.

Åtgärder

Utreda möjligheten att skapa system för hushållsnära hämtning av förpackningar och elektronikskrot utan att gå in på producentansvarsområdet.

2.4 Deponeringsanläggningar

Lerum kommuns egen deponianläggning ligger på Hultet, i gränsen mot Göteborgs kommun. Under 1999 kom det nya EU-direktiv för deponier. Deponin på Hultet klarar inte de nya krav som ställs på en modern deponi och redan år 2000 beslutades att Hultet skulle stängas senast 2008 och avslutningsplan lämnades in till Länsstyrelsen. Svar från Länsstyrelsen förväntas under 2005. Lerums kommun har avsatt pengar till avslutningen av deponin. När kommunens egen deponi stängs måste avtal skrivas med en ny samarbetspartner när det gäller deponirest från återvinningscentralen.

3. Handlingsprogram

Målbild	Åtgärd	Beskrivning	Ansvar	Kommunens inriktningsmål nr.
Öka insamling och utsortering av producentansvarsmaterial och farligt avfall och få större förståelse för hantering av avfallet.	Information mot medborgarna och mot externa och interna verksamheter	Treårig informationsplan skall finnas som anger vad och syftet med information. Klart 2006	TF/KS	1-6

2006-01-02

Målbild	Åtgärd	Beskrivning	Ansvar	Kommunens inriktningsmål nr.
Minst 35 % av det biologiska avfallet skall komposteras före 2010.	Utreda hur hantering och behandling av kommunens biologiska avfall skall ske.	För de som inte hemkomposterar skall en separat insamling av det biologiska avfallet införas. Klart till 2008.	TF	6
Insamlingen av elektronik avfall skall vara över riksgenomsnittet före 2009.	Skapa ett bättre insamlingssystem för elektronisk avfall.	Kommunen är fortsättningsvis ansvariga för insamlingen av elektronik avfall. Skapa system för att enklare bli av med sitt mindre elektronik avfall. Klart 2007.	TF	3
Insamlingen av farligt avfall skall vara över riksgenomsnittet före 2008.	Skapa ett bättre insamlingssystem för farligt avfall för medborgarna	Utreda om möjligheterna att skapa ett enklare och säkert system för medborgarna att bli av med sitt farliga avfall, ex. fastighetsnära. Klart 2007.	TF	3
Inget farligt avfallet hamnar bland annat verksamhetsavfall.	Skapa ett insamlingssystem för farligt avfall för verksamheter	Utreda om möjligheten och öka servicen för företagen att bli av med sitt farliga avfall på Hultet. Klart 2007.	TF	3
Bättre service och mindre miljöpåverkan vid insamlingen av grovavfall från medborgarna. Klart till 2007.	Centralt belägen återvinningscentral.	Utreda var och till vilken kostnad möjligheten till en ny mer centralt belägen återvinningscentral. Klar 2006	TF	4
Bättre insamlingen av förpackningar, vilket minskar mängder till förbränning.	Vid planarbete se till att det finns möjlighet att anlägga återvinningsplatser.	Lerums kommun har för få återvinningsplatser. Skapa möjlighet för fler.	SBK	4
Så mycket avfall som möjligt till återanvändning, återvinning och så bra hantering av farligt avfall som möjligt av bygg- och rivningsavfall.	Uppföljning av bygg- och rivningsavfall	Uppföljning av mängder och vart bygg- och rivningsavfallet tar vägen, via bygglovsansökan och bygglovansmälan.	SBK	3-6

2006-01-02

Målbild	Åtgärd	Beskrivning	Ansvar	Kommunens inriktningsmål nr.
Bättre insamlingen av producentansvarsmaterial och skapa enklare system för medborgarna.	Grindhämtning av producentansvarsmaterial	Utreda om möjligheten att skapa enklare system för medborgarna att bli av med sitt producentansvarsmaterial.	TF/KS	4
För att skapa en miljöledande kommun skall all upphandling ske mot målen.	All kommunal upphandling skall ske enligt kommunens upphandlingspolicy.		Alla	1-6
En halvering av antalet som har latrintömning från 2004 till 2008.	Fasa ut latrinhämtning.	Latrinet kommer i framtiden att bli svårt omhändertata. Informera om andra möjligheter.	TF	4,6

4. Uppföljning

Sker årligen i kommunens årsredovisning ”miljö och folkhälsa”.
Revidering av avfallsplanen skall göras kontinuerligt.

5. Finansiering och ekonomi

Renhållningsverksamheten skall vara självfinansierad genom avgifter.
Alla åtgärder som kommer utav ovanstående handlingsprogram som berör hushållens avfall och därmed jämförligt avfall och slam från enskilda avlopp måste finansieras genom renhållningsavgifter. Skall åtgärd genomföras som inte ryms inom nuvarande avgiftsuttag måste taxan höjas.

Åtgärder som inte ligger inom kommunens monopol för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall måste finansieras på annat sätt än via taxan.

6. Avslutade deponier

I kommunen finns 14 st gamla deponier. En av dessa, Dansbanetippen är efterbehandlad.

En översiktlig undersökning har genomförts för övriga deponier. Denna visar att det finns anledning att fördjupa undersökningen för åtminstone tre av deponierna, Aggetorp, Ljungmansås och Lensjötippen, se karta nedan.

Delmål för avslutade deponier

2006-01-02

Senast 2008 skall samtliga deponier som avslutats vara utredda och vid behov undersökta. I de fall undersökningen visar att efterbehandling måste genomföras skall sådan ha utförts senast 2012.

Aktiviteter för att nå målet

Årtal	<i>Aktivitet</i>
2005-2008	Fördjupad undersökning genomförs av tipparna vid Ljungmansås, Lensjön och Aggetorp. Om undersökningen motiverar det skall även åtgärdsförslag tas fram senast 2008.
2008-2012	Åtgärder görs om så fordras